

Alþingi
Erindi nr. P 128/1208
komudagur 20.2.2003

Reykjavík 14.02.03.

Nefndarsvið Alþingis
b.t. Samgöngunefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um þingsályktunartillögu um samgönguáætlun fyrir árin 2003-2014.

Slysavarnafélagið Landsbjörg hefur fengið til umsagnar þingsályktunartillögu um samgönguáætlun fyrir árin 2003-2014. Félagið telur jákvætt að verið sé að horfa á þessa þrjá samgöngumáta í heild og gera áætlun í takt við það. Þá hefur félagið einnig lagt inn umsögn um samgönguáætlun 2003-2006 sem einnig er vísað til enda tekur hún til fyrstu ára þessa áætlunar.

Félagið fagnar þeirri áherslu sem lögð er á öryggismál en eins og segir í Stefnunótuninni undir lið 1.4 markmið um öryggi í samgöngum “að þau séu einn mikilvægasti þ átturinn í rekstri samgöngustofnana”. Slysavarnafélagið Landsbjörg skipar veigamikinn sess í öryggismálum með þátttöku sinni í margvíslegum verkefnum s.s. björgunar- og öryggisstörfum, störfum umferðarfulltrúa, rekstur Slysavarnaskóla sjómanna, reksturs Tilkynningarskyldu íslenskra skipa og þjálfunarseturs fyrir björgunarsveitir að Gufuskálum.

Í tengslum við vegasamgöngur vill félagið leggja áherslu á mikilvægi rétrar forgangsroðunar. Þ að a ð e yða s vokölluðum s vörtum b lettum e ða öð rum þ ekkum slyastöðum í þjóðvegakerfinu er mikilvægt og þarf að gera á kostnað nýrra framkvæmda sem margar hverjar kosta hundruði milljóna.

Félagið vill sjá að lögð verði mikil áhersla á þ á liði sem geta dregið úr slysum í þessum samgöngumátum, þar sem á ári hverju látast að meðaltali 31 einstaklingur og á þriðjahundrað slasast alvarlega. Það að stefna að fækkun þessara slysa um allt að 40% er gott markmið, en verður ekki náð ef forgangsroðunin er ekki rétt og fjármagni ekki stýrt í auknu mæli á þ á staði þar sem unnið er að slysavörnum. Sérstaklega þar sem verið er að ná til einstaklingana sjálfra en orsakir slysa t.d. í umferðinni má í allt að 90% tilfella rekja til ökumanna sjálfra. Sem dæmi þá er liður varðveislu minja mjög vaxandi, tímabil frá tímabili í áætluninni, telur tæpan hálfan milljarð á tímabilinu öllu. Margt væri hægt að gera í slysavörnum fyrir það fjármagn þó ekki væri nema hluta af því.

Í tengslum við siglingamál vekur félagið athygli á því mikla fræðsluhlutverki sem það gegnir gagnvart sæfarendum með rekstri Slysavarnaskóla sjómanna. Svo félagið geti

staðið við þær skuldbindingar sem stjórnvöld gera á alþjóðavettvangi gagnvart þjálfun sjómanna þarf félagið aðstoð stjórnvalda við að fá fjármagn til áframhaldandi uppbyggingar fræðsluáðstöðu fyrir sjómenn svo að íslenskir sjómenn muni eiga vól á sem bestri þjálfunaraðstöðu sem kostur er á þannig að hægt verði að ná þeim háleitu markmiðum sem áætlunin gerir ráð fyrir.

Hlúa verður einnig vel að verkefninu í langtímaáætlun í öryggismálum sjómanna. Þá verður ekki hægt að horfa fram hjá þeirri staðreynd að á tímabilinu 2003 til 2014 eigi að eyða 220 milljónum til mynja og söguskrafa. Á sama tíma og barist er við að fækka slysum á sjó þá er framlag til langtímaáætlunar í öryggismálum sjómanna ætlaðar einungis 15 milljónum meira fyrir sama tímabil. Áherslur eiga að okkar mati að liggja í fækkun slysa og þar eigi fjármagn að liggja. Sagnfræðin er vissulega nauðsynleg en ekki í því mæli sem hér er gert ráð fyrir.

Undir liðnum rannsóknir og þróun í kaflanum um fjármál áætlunarinnar segir ” Siglingastofnun vinnur að frumrannsóknum í öryggismálum sjófarenda. Á fyrsta tíma bili áætlunarinnar verður lögð sérstök áhersla á verkefni er tengjast suðurströnd Íslands og við það miðað að framlög til rannsókna verði aukin um 10 millj. kr. á ári þess vegna. Meðal annars verður unnið að rannsóknum á sjólagi á mismunandi siglingaleiðum, landbroti og hugsanlegri nýbreytni í ferjusiglingum milli lands og Eyja. Á síðari tímabilunum verður aukin áhersla lögð á að vinna úr niðurstöðum rannsókna á sjóslysum og kappkostað að lærdómur, sem af þeim má draga, skili sér inn í reglur um öryggi skipa og áhafna.”

Slysavarnafélagið Landsbjörg fagnar því að fjármagn sé lagt í rannsóknir í öryggismálum sjófarenda. Því er velt upp hér hvort ekki sé nauðsyn að leggja þegar áherslu á vinnu við niðurstöðu rannsókna á sjóslysum frekar en að biða með það fram á síðara tímabil áætlunarinnar þar sem hér er mjög mikilvægt mál á ferðinni. Hafa ber í huga að ef verkið skilar þeim árangri sem til er vænst má ætla að margir sjómenn geti hugsanlega sloppið frá hildarleik hafsins eða slysi ef strax er ráðist í þetta verkefni. Hér mætti nýta fjármagn sem ætlað er til sagnaskrafa.

Eins og fram kemur í kostnaði við rekstur og þjónustu í sama kafla segir um siglingar: “Samgönguráðuneytið hefur átt árangursríkt samstarf við Slysavarnafélagið Landsbjörg og forvera þess um langt árabil. Til að treysta þetta samstarf enn frekar ákvað samgönguráðherra að ganga frá þjónustusamningum við félagið um alla þá þætti sem það hefur annast á liðnum árum í öryggismálum sjófarenda og mun Siglingastofnun hafa umsjón með þeim. Samningarnir ná m.a. til reksturs Slysavarnaskóla sjómanna, Tilkynningarskyldu íslenskra skipa, Þjálfunar- og fræðslumiðstöðvar að Gufuskálum og reksturs björgunarbáta víðs vegar um land.”

Slysavarnafélagið Landsbjörg fagnar því góða samstarfi sem það hefur átt við samgönguráðuneytið varðandi þjónustusaminga um ofantalda rekstarþætti. Við gerð þessa þjónustusaminga fór félagið þess á leit að fá fé til nauðsynlegra framkvæmda fyrir starfsemi Slysavarnaskóla sjómanna þannig að skólinn gæti staðið fyllilega við þær alþjóðlegu skuldbindingar sem stjórnvöld hafa undirgengist. Þessum liðum var ýtt út af borðinu og vill félagið benda á að þörfin á þessari uppbyggingu er enn þarfari nú en þá. Til vaktstöðvar siglinga verður varið yfir 700 milljónum á ári enda á hún að vera öryggismiðstöð fyrir sjómenn. Þeir liðir sem undir þjónustusamningum eru ekki síður mikilvægir fyrir öryggi sjófarenda hvort heldur er með uppbyggingu

Slysavarnaskóla sjómanna, Gufuskálum og rekstri björgunarbáta í öllum fjórðungum landsins.

Með kveðju

Kristbjörn Óli Guðmundsson
Framkvæmdarstjóri
Slysavarnafélagsins Landsbjargar